

بابستانه سوم

(روردی چهاره دبستان)

ناظر علمی:
کیان کیانی دوست

مؤلفان:
اکره راستین
زهرا ناصری
فرناز فهیمی امید

تابستان سوم

• عنوان: تابستانه سوم دبستان

• ناشر: پویش اندیشه خوارزمی

• ناظر علمی: کیان کیانی دوست

• مؤلفان: اکرم راستین، زهرا ناصری، فرناز فهیمی امید

• ویراستاران علمی: شاهین قائمی نژاد، زینب صالحی، آزاده فلاحزاده

• ویراستار فنی: خدیجه آذین

• صفحه آرا: فاطمه پوراردبیلی

• شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۹۰۱-۸۲-۷

• شمارگان: ۳۰۰۰

• نوبت چاپ: اول ۱۴۰۳

• قیمت با ۲۸ صفحه پاسخنانه جداگانه: ۱۲۰۰۰۰ تومان

• مرکز نشر و پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری، شماره ۱۲۶، ساختمان پویش

• تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۰۰۰ (خط ویژه)

• سامانه‌ی پیام کوتاه: ۲۱۶۶۹۶۰۰۰۰

🌐 www.pooyeshbook.com

✉️ pooyesh_publishing

📷 [pooyeshbook](https://www.instagram.com/pooyeshbook)

🌐 www.aparat.com/pooyesh.book

شش دانگ

توجه: کتاب حاضر تحت حمایت ماده‌ی ۲۳ قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان است و هرگونه کپی برداری، عکس برداری یا اسکن به قصد انتشار تمام یا بخشی از کتاب به هر نحو اعم از فضای مجازی یا به صورت فیزیکی، ممنوع و جرم است و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

عنوان: تابستانه سوم دبستان

مشخصات نشر: تهران، پویش اندیشه خوارزمی

سرشناسه: اکرم راستین، زهرا ناصری، فرناز فهیمی امید

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۹۰۱-۸۲-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیا

شماره‌ی کتابشناسی ملی: ۹۵۲۴۹۰۸

یادداشت: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی <http://opac.nlai.ir>

قابل دسترسی است.

مرکز نشر و پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان

شهید وحید نظری، شماره ۱۲۶، ساختمان پویش.

تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۰۰۰ (خط ویژه)

سامانه‌ی پیام کوتاه: ۲۱۶۶۹۶۰۰۰۰

درک مطلبی

در بامداد، مردی تنومند و بلند قامت از خانه‌ای بیرون آمد. از میان کوچه‌های تنگ و دیوارهای کوتاه و بلند شهر گذشت و به مسجد آن شهر نزدیک شد. صدای اذان صبح از **گلدسته‌ها** به گوش می‌رسید. مرد وضو گرفت و با خدای خود به راز و نیاز پرداخت. هنوز چیزی نگذشته بود که از پشت یکی از ستون‌های مسجد صدای گریه‌ی پیرزنی را شنید که به درگاه خدا التماس می‌کرد.

مرد بی‌تاب شد. با خود اندیشید حتماً این زن، **تنگ‌دست** و نیازمند است. آرام به پیرزن نزدیک شد. با مهربانی پرسید: «مادر چه می‌خواهی؟»

پیرزن آرام شد و گفت: «ای جوانمرد! برای پسرم دعا کن. پسری دارم زورمند و دلاور که در شهرمان **پراوازه** است. هر جا نام و نشان پهلوانی را می‌شنود، تصمیم می‌گیرد با **وی** کشتی بگیرد. تا امروز هیچ‌کس نتوانسته است پشت او را به خاک برساند. اکنون پهلوانی به شهر ما وارد شده و **قصد** دارد با پسر من مبارزه کند. می‌ترسم پسرم مغلوب شود و روی بازگشت به خانه را نداشته باشد.»

مرد گفت: «به لطف خدا امیدوار باش مادر! **یقین بدان** خداوند دعای مادران را برآورده می‌کند.» این را گفت و با حالتی پریشان، از پیرزن دور شد و از مسجد بیرون رفت.

مرد می‌دانست قهرمان واقعی کسی است که نفس سرکش خود را مهار کند.

روز موعود فرا رسید. مرد خیلی قوی‌تر از کشتی‌گیر شهر بود. **او** می‌توانست پشت حریف را به خاک برساند؛ اما عهد خود را به یاد آورد. مدتی با او دست و پنجه نرم کرد و طوری رفتار کرد که دیگران احساس کنند **حریف** وی قوی‌تر است.

پس از مدتی **پهلوان** نام‌آور بر زمین افتاد و حریف روی سینه‌اش نشست. بازوبند پهلوانی به مرد جوان داده شد. اما ماجرای فداکاری این پهلوان در همه‌ی شهرها پیچید. از آن پس، همگان از پوریای ولی به عنوان یکی از جوانمردان و اولیای خدا یاد می‌کنند.

۱ چرا پیرزن به درگاه خدا التماس می‌کرد؟

.....

۲ پوریای ولی در مسابقه با آن جوان چگونه رفتار کرد؟

.....

۳ پوریای ولی چگونه انسانی بود؟

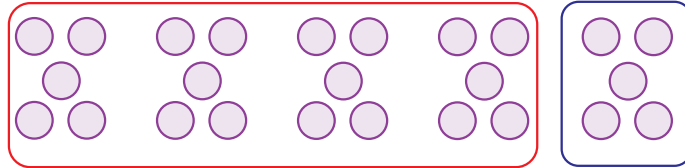
.....

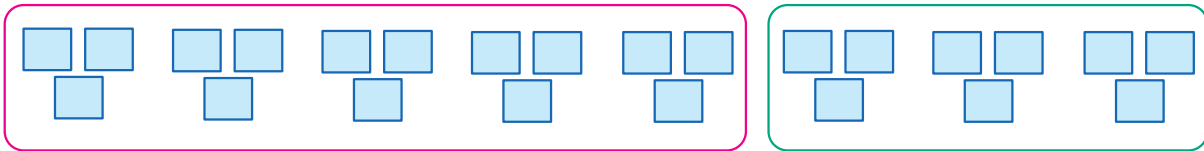
ریاضی

یک نیک ۳

۸ تساوی مربوط به هر شکل را کامل کن.

الف $(\dots \times \dots) + (\dots \times \dots) = \dots + \dots = \square$

ب $(\dots \times \dots) + (\dots \times \dots) = \dots + \dots = \square$

۹ جاهای خالی را با عددهای مناسب پر کن.

الف $(5 \times 4) + (\dots \times 4) = 6 \times 4$

ب $(\dots \times 4) + (1 \times 4) = 3 \times \dots$

ج $\dots \times \dots = (3 \times 8) + (2 \times 8)$

د $9 \times 6 = (4 \times \dots) + (\dots \times 6)$

۱۰ حاصل عبارت‌ها را پیدا کن.

الف $(8 \times 2) - (3 \times 3) = \dots - \dots = \square$

ب $(4 + 2) \times (8 - 5) = \dots \times \dots = \square$

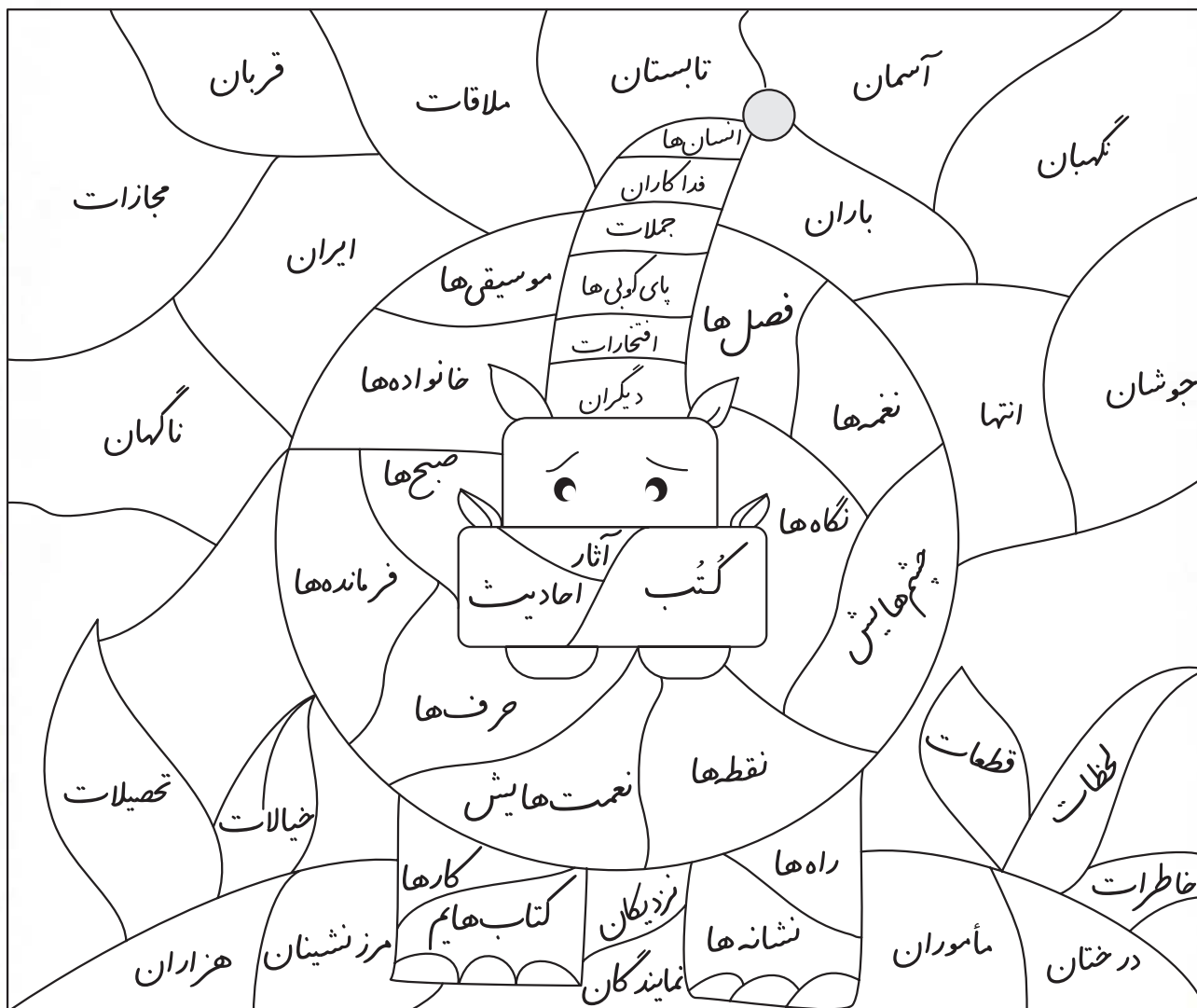
ج $(6 \times 2) + (3 \times 3) = \dots + \dots = \square$

د $(8 - 5) \times (7 + 2) = \dots \times \dots = \square$

ه $(9 \times 1) \times (2 \times 4) = \dots \times \dots = \square$

۴ شکل را با توجه به هر دستور، کلمه‌ها را از داخل شکل پیدا کن و رنگ بزن.

الف کلمه‌هایی را که با نشانه‌ی «ات» جمع بسته شده‌اند، رنگ سبز بزن.

ب کلمه‌هایی را که با نشانه‌ی «ها» جمع بسته شده‌اند، رنگ خاکستری بزن.

ج کلمه‌هایی را که با نشانه‌ی «ان» جمع بسته شده‌اند، رنگ قهوه‌ای بزن.

د کلمه‌هایی را که جمع نیستند، رنگ آبی بزن.

ه کلمه‌هایی جمعی را که نشانه‌ی جمع ندارند، رنگ زرد بزن.

۵ کلمه‌هایی بنویس که با پسوند «اند» ساخته شده باشند.

۲۲) نوید از مقابل یک مرکز پزشکی عبور می‌کرد. با تعجب دید روی بدنه‌ی آمبولانس کلمه‌ی آمبولانس برعکس نوشته شده است. دلیل آن را از مادرش پرسید. مادر یک آینه به نوید داد و گفت: «از توی آینه به نوشته‌ی روی آمبولانس نگاه کن.»

الف) نوشته‌ی روی آمبولانس از داخل آینه چگونه خوانده می‌شود؟

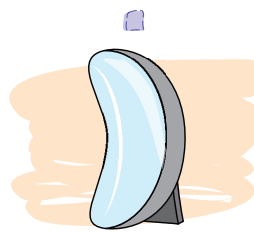
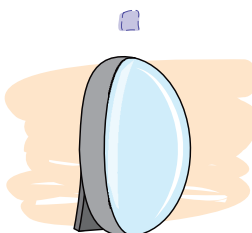
ب) دلیل اینکه کلمه‌ی آمبولانس روی بدنه‌ی آن برعکس نوشته می‌شود چیست؟

۲۳) هر جمله را به تصویر مناسب خودش وصل کن.

- نور را مانند آینه بازتابش می‌کند.
- بزرگ‌ترین منبع نور در زندگی ما است.
- نور را به طور نامنظم بازتابش می‌کند.

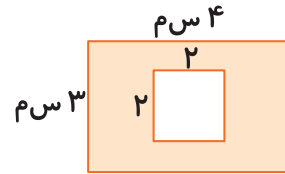
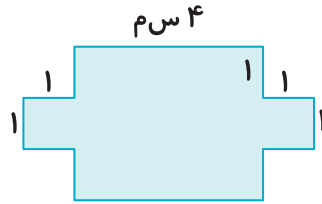
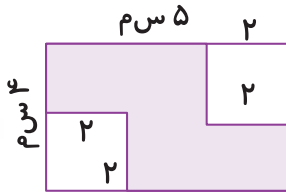
۲۴) کاربرد هر آینه را به تصویر آن وصل کن.

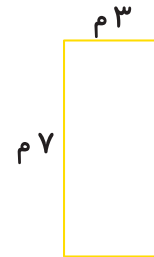
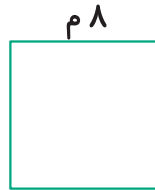
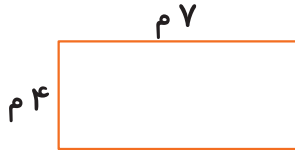
ریاضی

یک نیک ۸

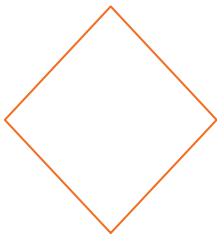
مساحت قسمت‌های رنگ‌شده را به دست بیاور.

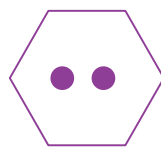
می‌خواهیم استخری به طول ۵ متر و عرض ۳ متر را در یکی از زمین‌های زیر بسازیم، به طوری که مساحت بیشتری از زمین باقی بماند. کدام یک از زمین‌های زیر مناسب‌تر است؟

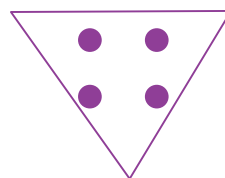
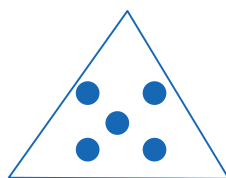
قطرهای هر کدام از شکل‌های زیر را رسم کن.

شکل بعدی الگوی زیر کدام است؟

?

۱۴) حاصل هر دسته از ضرب‌های زیر را بنویس.

الف $5 \times 1 = \dots\dots\dots$

ب $8 \times 1 = \dots\dots\dots$

$5 \times 10 = \dots\dots\dots$

$8 \times 10 = \dots\dots\dots$

$5 \times 100 = \dots\dots\dots$

$8 \times 100 = \dots\dots\dots$

$5 \times 1000 = \dots\dots\dots$

$8 \times 1000 = \dots\dots\dots$

۱۵) حاصل ضرب‌های زیر را به دست بیاور.

الف $30 \times 40 = \dots\dots\dots$

ب $20 \times 70 = \dots\dots\dots$

ج $90 \times 70 = \dots\dots\dots$

د $50 \times 40 = \dots\dots\dots$

ه $300 \times 20 = \dots\dots\dots$

و $400 \times 30 = \dots\dots\dots$

۱۶) الف رضا روزانه از پدرش ۵۰۰ تومان پول توجیبی می‌گیرد. رضا در یک هفته چند تومان از پدرش پول توجیبی می‌گیرد؟

ب) مقدار پولی را که رضا در ماه اسفند از پدرش گرفته است حساب کن.

۱۷) در جاهای خالی، عددهای مناسب بنویس.

الف $10 \times \dots\dots\dots = 30$

ب $\dots\dots\dots \times 1 = 15$

ج $200 \times \dots\dots\dots = 2000$

د $10 \times \dots\dots\dots = 400$

ه $6 \times \dots\dots\dots = 6$

و $7 \times \dots\dots\dots = 0$

ز $5000 \times \dots\dots\dots = 0$

ح $45 \times \dots\dots\dots = 4500$

ط $10 \times 10 \times 10 = \dots\dots\dots$

ی $20 \times 10 \times 10 = \dots\dots\dots$

ک $400 \times 200 \times 0 = \dots\dots\dots$

ل $5 \times 10 \times 20 = \dots\dots\dots$

۱۸) با استفاده از شکل \otimes برای عبارتهای ضرب داده شده، شکل بکش.

الف

5×1

ب

5×0

برای هر جفت از عددهای زیر یک ضرب و یک تقسیم بنویس.

الف ۴, ۱۳

.....
.....
.....

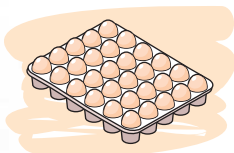
ب ۸, ۴۷

.....
.....
.....

ج ۵, ۲۴

.....
.....
.....

اگر جرم یک تخم مرغ به طور تقریبی ۴۰ گرم باشد، جرم یک شانه تخم مرغ چند گرم می شود؟

.....
.....

برای ضرب و تقسیم زیر یک مسئله بنویس و آن را حل کن.

الف

$6 \times 200 = \bigcirc$

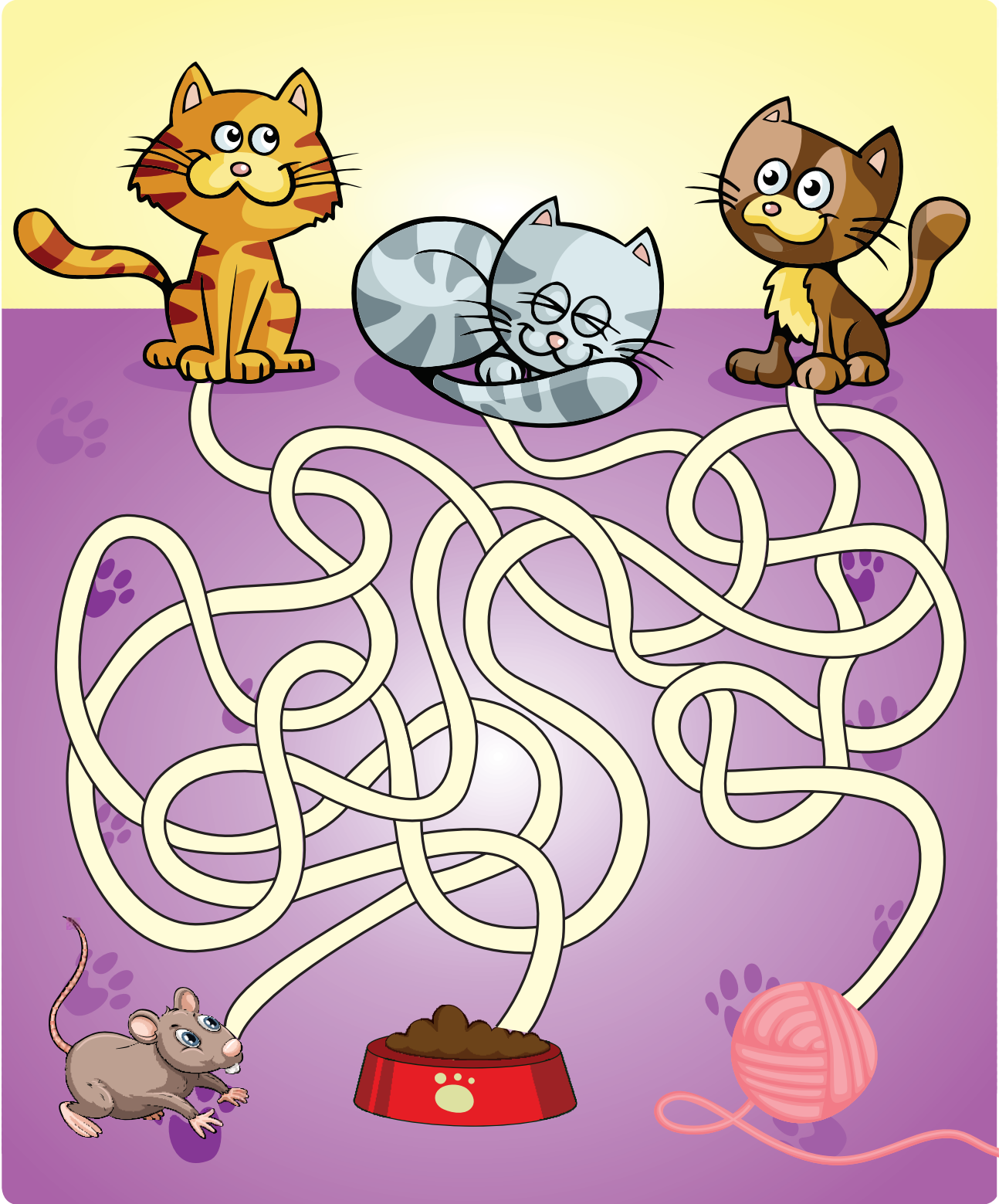
ب

$48 \div 6 = \bigcirc$

زهرا تعدادی شکلات را بین دو نفر از دوستانش تقسیم کرد. اگر به هر کدام ۷ شکلات برسد و یکی هم برای خودش باقی بماند، تعداد شکلات های زهرا، چند تا بوده است؟

.....
.....

رنگ تفریح

پیک نیک ۱

- ۱ چون قرار بود پسرش با پهلوانی مبارزه کند و نگران بود که نکند پسرش در مبارزه شکست بخورد.
- ۲ پوریای ولی طوری مسابقه داد که دیگران احساس کنند حریف او قوی تر است.
- ۳ پوریای ولی، پهلوانی بزرگ و نماد اخلاق، پامردی و جوانمردی بود و در میان مردم جایگاه والایی داشت.
- ۴ اُسطوره‌ی ایران (پاسخ‌های دیگر مرتبط با متن نیز قابل قبول است).

۵ الف تنگدست: فقیر، نیازمند

۶ ب قصد: میل، اراده

۷ د گلدسته‌ها: مناره‌ها

۸ ه حریف: رقیب، هماورد

۹ و یقین بدان: شک نکن

۱۰ الف او: پوریای ولی

۱۱ ب وی: هر پهلوانی

۱۲ ه پهلوان: پوریای ولی

۱۳ الف پشت او را به خاک رساند. ← او را به زمین زد و شکست داد.

۱۴ ب با او دست و پنجه نرم کرد. ← با او مبارزه کرد.

۱۵ ه ماجرای فداکاری این پهلوان در همه‌ی شهرها پیچید.

← همه از ماجرای فداکاری این پهلوان باخبر شدند.

۱۶ الف نیازمند ≠ بی‌نیاز، غنی

۱۷ ب زورمند ≠ کم‌زور

۱۸ د پیرزن ≠ پیرمرد

۱۹ و بامداد ≠ شامگاه

۲۰ ه گلدسته‌ها، جوانمردان، کوجه‌ها، دیوارها، ستون‌ها

پیک نیک ۲

۱ الف ۱۹

ب ۲۸

تعداد مربع‌ها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
تعداد چوب‌کبریت‌ها	۴	۷	۱۰	۱۳	۱۶	۱۹	۲۲	۲۵	۲۸

+۳ +۳ +۳ +۳ +۳ +۳ +۳ +۳

۱۱

الف $0 + 8 + 16 + 24 + 32 + 40 + 48 + 56$

+۸ +۸ +۸ +۸ +۸ +۸ +۸

ب $30 + 40 + 50 + 60 + 70 + 80 + 90 + 100$

-۱۰ -۱۰ -۱۰ -۱۰ -۱۰ -۱۰ -۱۰

ج $45 + 50 + 55 + 60 + 65 + 70 + 75 + 80$

-۵ -۵ -۵ -۵ +۵ +۵ +۵

۱۲

الف $3 + 6 + 5 + 4 + 2 = 20$

ب $8 + 5 + 10 + 5 + 2 + 3 = 33$

ج $9 + 8 + 7 + 1 + 5 + 6 = 36$

د $20 + 3 + 10 + 7 + 2 = 42$

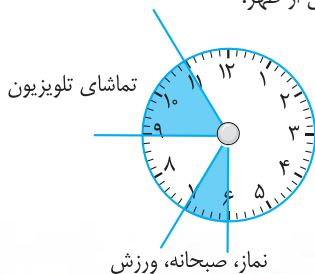
ه $5 + 7 + 5 + 20 + 3 + 5 = 45$

۱۳

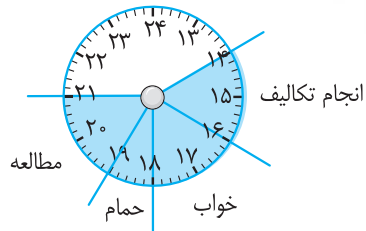
۱۰	۲۵	۹۵	۸۹
۲۹	۴۴	۲۶	۲۰
۳۶	۵۱	۲۵	۱۹
۳	۱۸	۹۲	۸۶
۱۲	۲۷	۳۸	۳۲

+۱۵ -۶

۱۴ قبل از ظهر:

بعد از ظهر:

الف

۴ ساعت = ۲ ساعت انجام تکالیف + ۲ ساعت مطالعه

ب ۱۰ ساعت = ۸ ساعت شب + ۲ ساعت بعد از ظهر

ج ۳ ساعت = ۱ ساعت حمام + ۲ ساعت تلویزیون

د

پیکنیک ۱

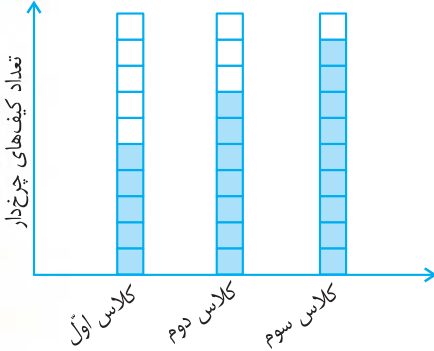
۱۵ دفتر یادداشت، ذره‌بین و مداد وسایل مورد نیاز برای مشاهده و جمع‌آوری اطلاعات هستند.

۱۶ به نظر من تصویر برگ شماره‌ی «۱» با ذره‌بین مشاهده شده است؛ چون با جزئیات بیشتر و دقیق‌تر رسم شده است.

۱۷

ردیف	مشاهده	توضیح	پرسیدن از دیگران
۱	✓	تعداد نیمکت‌های پارک محله‌ی شما	
۲	✓	فیلم مورد علاقه‌ی دانش‌آموزان کلاس ما	✓
۳	✓	غذای مورد علاقه‌ی دانش‌آموزان کلاس سوم مدرسه‌ی ما	✓
۴	✓	تعداد دانش‌آموزانی که کتانی بنددار می‌پوشند	

۱۸ الف

ب دانش‌آموزان کلاس سوم بیشتر از کیف چرخ‌دار استفاده می‌کنند.

ج

عدد ۲۱ = عدد ۹ + عدد ۷ + عدد ۵
کلاس سوم + کلاس دوم + کلاس اول

۱۹

نام رنگ	تعداد دانش‌آموزان
زرد	۴ نفر
صورتی	۹ نفر
قرمز	۲ نفر
بنفش	۵ نفر

پیکنیک ۲

۱ کِرْم‌ها، کِرْم، کِرْم‌ها، کِرْم

۲ طراوت: تازگی و شادابی

کیهان: جهان همبستگی: همراهی

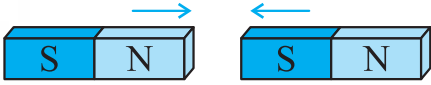
روان: جاری افق: اطراف آسمان

۳

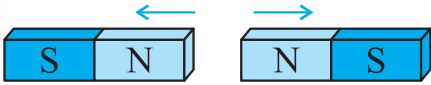
خویشان	قنوت	غایب	نغمه	جبرئیل	خلاصه
ضعیفی	حاتم طایی	طلوع	احادیث	ریحان	موسیقی
سماط	رکوع	فروغ	طبیعت	زعفران	ضربان
سماط	رکوع	فروغ	طبیعت	زعفران	ضربان
ضعیفی	حاتم طایی	طلوع	احادیث	ریحان	موسیقی
خویشان	قنوت	غایب	نغمه <td>جبرئیل</td> <td>خلاصه</td>	جبرئیل	خلاصه

پیک نیک ۱۰

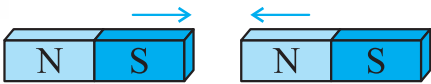
۱۵

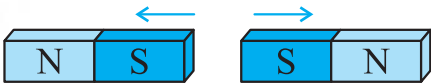
کشیدن

هل دادن

کشیدن

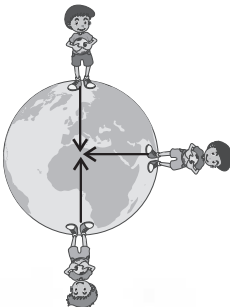
هل دادن

۱۶ جهت شمال و جنوب زمین را نشان می‌دهد. ←
قطب‌نما

اجسام سنگین را جابه‌جا می‌کند. ← جرثقیل

اجسام آهنی را از اجسام غیر آهنی جدا می‌کند. ← آهن‌ریا

۱۷ نیروی جاذبه‌ی زمین توپ هر سه نفر را به سمت مرکز زمین می‌کشد.

پیک نیک ۱۰

۱۰

$$\begin{array}{r} 11 \\ 2679 \\ + 6052 \\ \hline 8731 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 111 \\ 2857 \\ + 5483 \\ \hline 8340 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 \\ 4372 \\ + 3199 \\ \hline 7571 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \\ 1883 \\ + 1416 \\ \hline 3299 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8546 \\ - 3524 \\ \hline 5022 \end{array}$$

پول برادرش

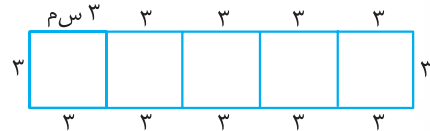
$$\begin{array}{r} 1 \\ 6700 \\ + 2650 \\ \hline 9350 \end{array}$$

$$5000 + \square = 9350$$

$$\begin{array}{r} 9350 \\ - 5000 \\ \hline 4350 \end{array}$$

باید بپردازد

$$12 \times 3 = 36$$

$$\begin{array}{r} 0 \ 13 \ 16 \\ 4 \ 3 \ 6 \\ - 5 \ 9 \\ \hline 40 \ 8 \ 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \ 13 \ 16 \\ 3 \ 3 \ 6 \\ - 1 \ 5 \ 7 \\ \hline 1 \ 8 \ 9 \end{array}$$

پیکه نیک ۱۴

۱۷

من نتیجه گرفتم خفاش در گروه پستانداران و کبوتر در گروه پرندگان قرار می‌گیرد.

پیکه نیک ۱۵

۱ الف توضیح، گودال، مورد

۲ درس خوان، خواهش، خواب‌آلود

۳ مصطفی

۴ ساحل، احترام، استراحت، احوال‌پرسی

۵ تعطیلی، سماط

۶ آثار، احادیث، انواع

۷ عضو، اضافه، ضربان

۸ غرّش، سماط

۹ دروازه‌بان، توضیح، سماط، اضافه، احترام، سماط

۱۰

الف احمد رفت. بُرد. خوابید.

پ پریده. افتاد. پرواز کرد.

دانش‌آموزان غذا را خوردند. ریختند. جمع کردند.

(پاسخ‌ها می‌توانند متنوع باشند.)

۱۱ الف شمع‌دان

۱۲ قلم‌دان

۱۳ گل‌دان

جمله‌سازی به عهده‌ی دانش‌آموز است و می‌تواند متنوع باشد.

۱۴ خطرناک، نمناک، دردناکی

۱۵ خوشبختانه، مادرانه، عاقلانه، شجاعانه، برادرانه

۱ باید داخل آب با دمای مناسب باشند.	۲ غذا و هوارا در زمان کودکی از داخل آب به دست می‌آورند.	۳ الف آب، غذا و هوا
-------------------------------------	---	---------------------

۴ پاسخ پیشنهادی:

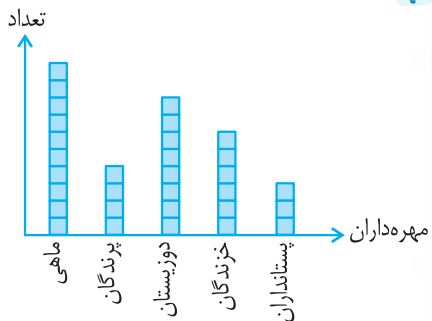
مهد کودک ما آبی با دمای مناسب، پر از اکسیژن تازه و غذاهای خوشمزه است و ...

۱۸ الف کوسه لاک‌پشت خفاش

۱۹ الف

نام جانور	تعداد
ماهی‌ها	۱۰ عدد
پرندگان	۴ عدد
خزندگان	۶ عدد
دوزیستان	۸ عدد
پستانداران	۳ عدد

۲۰

۲۱

نام جانور	پوشش بدن	وسيله تنفس	بچه‌زا یا تخم‌گذار
خفاش	مو	شش	بچه‌زا
کبوتر	پر	شش	تخم‌گذار

پیک نیک ۱۵

۱۵ در شهر گاهی در فصل زمستان خوراکی‌ها به مقدار کم را روی شرفاز یا کنار شومینه و بخاری خشک می‌کنیم؛ اما بیشتر میوه‌ها و خوراکی‌های خشک به مقدار زیاد با روش‌های صنعتی در کارخانه‌ها خشک و بسته‌بندی می‌شوند.

۱۶

بدی‌ها	خوبی‌ها	
ممکن است باد، گرد و خاک و پرندگان به آن آسیب بزنند.	میوه‌ها و سبزی‌ها را کامل و تمیز می‌شوئیم.	روش خشک کردن سنتی
ممکن است میوه‌ها و سبزی‌ها به خوبی پاک و شسته نشوند.	مقدار زیادی از خوراکی‌ها در زمان کم خشک و بسته‌بندی می‌شوند.	روش خشک کردن صنعتی

۱۷ نام وسیله: یخدان

روش نگهداری مواد غذایی: داخل آن مقداری یخ قرار می‌دهیم و خوراکی‌ها را لابه‌لای یخ‌ها می‌گذاریم و در یخدان را محکم می‌بندیم.

۱۸

کارخانه	خانه	
✓	✓	نمک‌دار کردن
✓	✓	کمپوت کردن
✓	✓	خشک کردن
✓		کنسرو کردن
✓	✓	رب درست کردن

۱۹ خشک کردن، کمپوت کردن، برای بعضی از میوه‌ها منجمد کردن هم جواب می‌دهد، مثل گوجه‌سبز و آلبالو.

۲۰ منجمد کردن ← مثل مرغ، گوشت و سبزیجات

خشک کردن ← مثل میوه و سبزی‌ها

دودی کردن ← مثل گوشت و برنج

پختن ← مثل کمپوت کردن، کنسرو کردن

ترشی یا شور انداختن ← مثل انواع ترشی‌ها

۲۱ یخچال‌های قدیمی با سوخت‌هایی مثل نفت کار می‌کردند ولی یخچال‌های امروزی برقی هستند.

۲۲ پاسخ پیشنهادی:

احتمالاً یخچال‌ها ابعاد کوچک و قابل حمل داشته باشند؛ شاید هم نوع خوراکی‌ها تغییر کند و نیازی به یخچال نباشد.